Mynämäen palvelutalosäätiö Tainiolan laina-anomus

Kunnanhallitus 8.6.2026 § 124
70/02.05.01.02/2024

Asian valmistelija:
Kunnanjohtaja Carita Maisila, p. 040 137 5121
Hallintojohtaja Jere Markkanen, p. 040 190 6869

Mynämäen palvelutalosäätiö sr. on toimittanut Mynämäen kunnalle 27.5.2026 laina-anomuksen, jolla palvelutalosäätiö anoo Mynämäen kunnalta 50 000 euron korotonta lainaa säätiön taloudellisen tilanteen vakauttamiseksi ja Palvelutalo Tainiolan toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi ylimenovaiheessa hoivapalvelutuotannon muutoksen aikana vuonna 2026 Varhan palvelusetelituottajaksi yhteisöllisen asumisen palvelun osalta.

Lainan tai muun julkisen tuen myöntämisen edellytykset

Euroopan Union toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) kohdat 107–109 säätelevät yrityksille ja muille taloudellista toimintaa kilpailluilla markkinoille harjoittaville yhteisöille tai muille toimijoille myönnettävien julkisten tukien periaatteita. Myös voittoa tavoittelemattomat tai yleishyödylliset tahot kuten yhdistykset ja säätiöt kuuluvat EU:n julkista tukea säätelevien säännösten piiriin, mikäli ne harjoittavat taloudellista toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla. Julkista tukea on esimerkiksi yhteisölle myönnetty suora avustus, ehdoiltaan edullinen laina ja takaus tai esimerkiksi alihintainen vuokra. EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen peruslähtökohta on, että valtiontuet ja muut julkiset tuet yrityksille ja muille taloudellista toimintaa harjoittaville tahoille ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. Valtiontukea tai muuta julkista tukea tällaisilla toimijoille voidaan myöntää vain, jos tuelle on lainsäädännöstä löytyvä hyväksyttävä peruste.

Hyväksyttävä peruste on esimerkiksi de minimis -asetuksen (EU Komission asetus N:o 2023/2831) mukainen niin sanottu de minimis -tuki, jolla tarkoitetaan vähämerkityksistä julkista tukea, jonka määrä on enintään yhteensä 300.000 euroa yhtä yritystä kohden kolmen vuoden ajanjaksolla. Pienten tukien ei katsota vääristävän kilpailua. Kuitenkaan yli 300.000 euron enimmäismäärän ylittäviä tukia ei voida myöntää de minimis -asetuksen puitteissa. Julkisten toimijoiden myöntämistä de minimis -tuista on raportoitava EU:n keskitettyyn tukirekisteriin. Jos julkinen tuki myönnetään markkinoilla toimivalle yhteisölle ilman EU:n lainsäädännön noudattamista, tuki on lähtökohtaisesti laiton ja se voidaan joutua perimään korkoineen takaisin tuen saajalta. Euroopan Unioni valvoo tukien myöntämistä.

De minimis -asetuksessa säädetään lisäksi, että vaikeuksissa olevalle yritykselle (yhteisölle) tukea ei voida myöntää lainkaan, mikäli tuki myönnettäisiin lainan tai takauksen muodossa. Sen sijaan muita tukia, esimerkiksi suoria avustuksia, voidaan lähtökohtaisesti

myöntää de minimis -tukena myös vaikeuksissa olevalle yritykselle. Lainaa tai takausta myönnettäessä tukea myöntävän viranomaisen on aina varmistettava, onko tuensaaja vaikeuksissa oleva yritys de minimis -asetuksen tarkoittamassa merkityksessä.

Mikäli kunta myöntää de minimis -tukea, tulee tuen myöntämispäätöksessä ilmaista, että avustus tai muu tuki on Euroopan unionin (EU) toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107–109 artiklojen mukaista julkisrahoitteista valtiontukea ja se myönnetään Euroopan komission asetuksen (EU) Nro 2023/2831 mukaisena vähämerkityksellisenä tukena eli niin sanottuna de minimis -tukena. Tuensaajan tulee itsenäisesti seurata eri viranomaisilta kolmen vuoden aikana saamaansa de minimis -asetusten perusteella myönnetyn tuen määrää. Tuensaajan vastuulla on ilmoittaa tuen myöntäjälle kirjallisesti ennen tukipäätöstä, paljonko kyseinen yritys on saanut eri viranomaisilta de minimis -asetuksen perusteella myönnettyä tukea.

Kunnan harkinta de minimis -tuen myöntämisen suhteen ei ole täysin vapaata, koska kunnan tehtävien hoitamista ja toimialaa rajoittaa myös muu lainsäädäntö, muun muassa hallintolain mukaiset hallinnon oikeusperiaatteet. Kunnan toiminnan tulee olla tasapuolista, johdonmukaista, tarkoitussidonnaista ja objektiivista. Tukien myöntämisessä tulee aina punnita esimerkiksi eri toimijoiden tasapuolinen kohtelu.

Palvelutalosäätiön anomus suhteutettuna lainsäädäntöön

Mynämäen palvelutalosäätiö sr. Tainiola harjoittaa taloudellista toimintaa kilpailluilla markkinoilla asumispalveluiden ja muiden vanhuspalveluiden sekä vanhustenhoidon saralla. Näin ollen palvelutalosäätiölle voitaisiin myöntää kunnan julkista avustusta ainoastaan de minimis -asetuksen mukaisena tukena eikä myönnetyn tuen määrä saa ylittää 300.000 euroa kolmen vuoden jaksolla. Maksimisummaan lasketaan myös muiden toimijoiden yhteisöille myöntämät de minimis -tuet.

Tuen myöntämisessä tulee huomioida myös säätiön vaikea taloudellinen tilanne. Kuten edellä on todettu, taloudellisissa vaikeuksissa olevalle taholle tukea ei voida myöntää lainana. Lisäksi kunnan talousarviossa antolainaukseen on tälle vuodelle budjetoitu 50 000 euroa, josta Leader-hankkeiden väliaikaisena rahoituksena myönnettäviin lainoihin on jo myönnetty noin 39 000 euroa. Antolainauksen lisäys edellyttäisi joka tapauksessa valtuuston hyväksymää talousarviomuutosta. Lainan myöntäminen ei kuitenkaan missään tapauksessa tule kysymykseen EU-lainsäädännön ja säätiön taloudellisen tilanteen vuoksi.

EU:n valtiontukia ja muita julkisia tukia sääntelevän lainsäädännön ohella on huomioitava, että kuntalain 129 §:n mukaisesti kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän

kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Saman pykälän 2. momentissa säädetään, että kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Mynämäen palvelutalosäätiö sr. Tainiola ei ole kirjanpitolain mukainen kunnan konserniyhteisö, jonka vuoksi säätiölle ei nykyisellään voitaisi enää myöntää takausta tai vakuutta.

Palvelutalosäätiö on perustettu vuonna 1996. Mynämäen kunta luovutti suurimman osan eli noin 78 % peruspääomasta. Säätiön sääntöjen mukaan säätiön lopettaessa toimintansa säätiön omaisuus siirtyy Mynämäen kunnalle käytettäväksi säätiön sääntöjen mukaiseen toimintaan.

Aiemmat myönnetyt tuet ja avustukset palvelutalosäätiölle

Kunta on tukenut Mynämäen palvelutalosäätiö Tainiolan toimintaa vuosien saatossa erilaisissa korjaus- ja investointihankkeissa ikäihmisille suunnatuin perintövaroin merkittäällä tavalla.

Viimeisimpinä avustuksina on maksettu:

- vuonna 2019 29.860 euron avustus mm. toiminnan kehittämiseen, rakenteellisiin uudistuksiin sekä markkinointiin,
- vuonna 2022 23.800 euron avustus ulko-ovien uusimiseen ja
- vuonna 2023 varavoimakoneen hankintaan on myönnetty avustusta 26.500 euroa, josta on maksettu 5.300 euroa
- sittemmin joulukuussa 2023 em. avustuksen käyttökohdetta muutettiin siten, että avustuksella mahdollistettiin ilmastointilaitteiden hankintaa 13.500 eurolla
- huhtikuussa 2024 61.000 euron avustus säätiön toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä oli, että palvelutalosäätiön säädekirjan mukaisen toiminnan jatkamisen mahdollisuuksia selvitetään niin säätiön itsenäisen toiminnan näkökulmasta kuin muiden säätiön hallituksen tunnistamien vaihtoehtoja näkökulmasta.
- vuonna 2025 150.000 euron avustus ikäihmisten palveluihin tarkoitetuista perintövaroista. Avustuksen ehtona oli, että säätiö toimittaa kunnalle kerran kuussa ajantasaisen raportin säätiön taloudellisesta tilanteesta euroineen ja perusteluineen, säätiö toimittaa kunnalle maksusuunnitelman kunnan takaaman luotollisen pankkitilin päävelan kaikkine kuluineen takaisin maksusta. Lisäksi sen jälkeen, kun säätiö on maksanut em. kunnan takaaman luotollisen pankkitilin päävelan kaikkine kuluineen, säätiön on irtisanottava luotollinen tili tai muuten huolehdittava, että kunta pystyy vetäytymään takausvastuusta ja myös muut mahdolliset julkisyhteisöjen avustukset toteutuvat vähintään säätiön anomalla tavalla.

Lisäksi Mynämäen kunnanvaltuusto on päätöksellään 23.1.2023 § 7 myöntänyt 182.000 euron omavelkaisen takauksen Mynämäen Palvelutalosäätiö Tainiolan Vakka-Auranmaan Osuuspankissa olevalle luotolliselle yritystilille. Luoton limiitti on 140.000 euroa, korko 3 kk euribor + 1,5 %:n marginaali ja provisio 0,5 %. Takauksen taustalla on vanhempi, vuonna 2013 myönnetty takaus, jota päivitettiin vuoden 2023 alussa. Mynämäen palvelutalosäätiön ilmoituksen mukaan luotollisen tilin limiitti on käytössä kokonaan.

Mynämäen palvelutalosäätiötä on pyydetty ilmoittamaan kirjallisesti, kuinka paljon sille on maksettu viimeisen kolmen vuoden aikana de minimis -asetuksen perusteella myönnettyä tukea ja toimittamaan mahdollisia muita lisäselvityksiä anomukseen liittyen. Palvelutalosäätiön kirjallinen selvitys toimitetaan kokoukseen, mikäli palvelutalosäätiö ennättää sen toimittamaan kunnalle ennen kokousta. Esityslistan lähettämisen aikaan selvityksiä ei oltu saatu.

Joka tapauksessa edellä listatut kunnan aiemmin palvelutalosäätiölle myöntämät avustukset ovat EU:n valtiontukisääntelyn alaisia. Palvelutalosäätiö on saanut kunnalta suoraa rahallista avustusta edeltävän kahden vuoden aikana yhteensä 224.500 euroa.

Tämän lisäksi kunta on taannut Tainiolan luotollisen yritystilin omavelkaisena 182.000 euron takauksena. Koska takaus on luoton limiittiä suurempi ja säätiön taloudellinen tilanne haastava, ei takausta voida nähdä markkinaehtoisena vaan se saattaa rinnastua EU-lainsäädännön tarkoittamaksi julkiseksi tueksi. Tuen määrän laskennassa tulisi huomioida saajan luottokelpoisuus tai muut edellytykset saada rahoitusta vapailta markkinoilta sekä takauksen vaikutus suhteessa näihin.

Säätiön haastavasta taloustilanteesta johtuen on olemassa todellinen riski, että takaus realisoituu kunnan maksettavaksi. EU:n valtiontukisääntelyn mukaisesti de minimis -tuen myöntäminen lainana on joka tapauksessa poissuljettu

Johtopäätökset

Edellä kuvatun perusteella Mynämäen palvelutalosäätiölle ei voida myöntää lainaa

- Kuntalain perusteella kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kuntalaki rajoittaa muutoinkin lainan, takauksen tai vakuuden myöntämistä kuntakonserniin kuulumattomille yhteisöille.
- De minimis -asetuksessa säädetään, että vaikeuksissa olevalle yritykselle (yhteisölle) lainan tai takauksen muotoista tukea ei voida myöntää lainkaan.

Esityslistan lähettämisen jälkeen saatu täydennys
Palvelutalosäätiöltä on anomuksen saapumiseen jälkeen tiedusteltu kirjallisesti, kuinka paljon se on saanut de minimis -asetuksen perusteella myönnettyä julkista tukea viimeisen kolmen (3) vuoden aikana. Palvelutalosäätiö on esityslistan lähettämisen jälkeen ilmoittanut seuraavat luvut toimittamassaan lisäselvityksessä:

- 61 000 € kunta-avustus/2024
- 150 000 € kunta-avustus/2025
- 17 000 € valtiokonttorin avustus/2026

Lisäksi säätiö on ilmoittanut saaneensa yksityistä rahoitusta. Lisäselvitys kokonaisuudessaan on toimitettu kunnanhallituksen jäsenille esityslistan lähettämisen jälkeen erillisenä jakeluna.

Liitteet: Mynämäen palvelutalosäätiö sr:n laina-anomus

Esittelijä: Kunnanjohtaja Maisila Carita

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää, että Mynämäen palvelutalosäätiölle ei myönnetä anomuksen mukaista lainaa, koska lainan myöntäminen olisi kuntalain ja EU:n valtiontukisäätelyn vastaista.

Päätös:

Kunnanhallituksen jäsenet Sari Kantonen (palvelussuhdejäävi) ja Tuula Toivonen (yhteisöjäävi) sekä kunnanvaltuuston puheenjohtaja Juha Vanhanen (yhteisöjäävi) eivät esteellisenä osallistuneet tämän asian käsittelyyn ja poistuivat tämän pykälän käsittelyn ajaksi.

Asian käsittelyn alkuun esittelijä täydensi pöytäkirjaan tulevaa esittelytekstiä esityslistan lähettämisen jälkeen tulleilla lisätiedoilla sekä valtiontukisääntelyyn liittyvillä terminologisilla täsmennyksillä. Varsinaiseen päätösehdotukseen ei tullut muutoksia.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Kunnanhallitus päätti, että Mynämäen palvelutalosäätiölle ei myönnetä anomuksen mukaista lainaa, koska lainan myöntäminen olisi kuntalain ja EU:n valtiontukisääntelyn vastaista.